

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XII. Ч. 220. Джерси Сіті, Н. Дж., п'ятниця 22 вересня 1933.

VOL. XII. No. 220. Jersey City, N. J., Friday, September 22, 1933.

THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ЗБУВАЄ СПРАВУ ІНФЛЯЦІЇ МОВЧАНКОЮ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Томас з Оклахоми заповідає, що мільон фермерів прибудуть до Вашингтону, щоби домогтися інфляції і підвищення цін на хліборобські продукти. Найбільше натискають на інфляцію продуценти бавовни.

Та все те президента Рузвельта не лякає. Він дає їм ніякої відповіді на запити, коли властиво уряд приступити до інфляції.

Кажуть, що найбільше правдоподібним буде обиниження золотого вартості долара.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖЕНЬ ГОСТИННОСТІ.

ШКАГО. — Заходом Української Виставової Корпорації буде влаштований Тиждень Української Гостинності, який відбудеться в Українським Павлинон і триватиме від 24 вересня до 1 жовтня. На кожний з днів буде запрошена якась нація, котра даватиме свою національну програму як додаток до української програми, яку щоденно виставляється в Павлинон. Таким чином матимемо в Українським Павлинон на протязі найближчого тижня литовсько-українську, чесько-українську, югославсько-українську і т. п. програми. Кожна національна програма буде припадати на окремий день тижня і в той день прапор той нації буде повішати з Українського Павлинон поруч з українським.

Навізано зносини з Італією і Малярами і є надія, що вони теж возьмуть участь в Тижні Української Гостинності.

Американські місцеві газети поставилися до цієї ідеї дуже прихильно. А навіть заохочують публіку до відвідин Українського Павлинон, щоби познайомитися з фольклористичними багатствами різних національностей.

„МИСЬ УКРАЇНА“ НА ПОЧТОВИХ КАРТКАХ.

ШКАГО. — Вийшла кольорова, гарна картка „Мись Україна“. Панна Марія Любас вийшла на тій картці дуже добре. Картки можна набуті і через Українську Виставову Корпорацію.

ОРГАНІЗУЮТЬ ДОПОМОГУ ГОЛОДНИЙ УКРАЇНИ.

ШКАГО. — Заложено Комітет Помочі Голодній Україні. Головою вибрано д-ра Омеляна Тарнавського.

ОСТЕРІГАЮТЬ АМЕРИКАНЦІВ НА КУБІ.

ВАШИНГТОН. — Департамент стеїть звертає увагу американських горожан на Кубі, котрі почували себе несправно, щоби переїхати на американські кораблі, які є в пристанях Кубі.

СПИМАЛИ ГЕНГСТЕРІВ.

НЮ ЙОРК. — Поліція доконала великого діла, каже поліційний інспектор, бо схопила 7 бандітів, обжалованих за грабунки на суму \$250,000, вбивство детектива та викрадення О'Конела, котрий вилупився окупом на суму \$40,000.

О'Конел, оглянувши бандітів, заявив, що Леонард Карніні й Антоні Ріно, обидва молодики, нагадують йому тих, що його били викрали. Між бандітами є дві дівчини, нібито замужні за двома генгстерами.

ВЛАДА ТАМАНИ ГОЛ ЗАХИТАНА.

НЮ ЙОРК. — Правироби виказали, що демокрична партія розбита, коли мова про владу Тамані Гол, яка контролювала ту партію. При правиробах приходило до великих надухити, а навіть до стрілянини. Та полири те все Джан Кіурі, лідер Тамані Гол, та Джан Кіурі, лідер з Брукліна, потерпіли невдачі. Контрольовано вибрано Френка Праєлла, а кандидат Кіурі перепав. Таке було й з деякими іншими кандидатами. Однак вийшов їх кандидат на мейора, О'Браєн.

БУДЕ ШЕ ГІРШЕ З ВИБОРАМИ.

НЮ ЙОРК. — Ля Гардія, кандидат на мейора від опозиції, каже, що коли були великі надухити між самими демократами при правиробах, то чужою можна надіятися при виборах, котрі відбудуться в листопаді. І тому домається охорони виборів з боку губернатора.

ГУВЕР ОГЛЯДАЄ СВІТОВУ ВИСТАВУ.

ШКАГО. — Бувший президент Гувер прибув до Шкаго з дружиною, щоби оглянути Світову Виставу. Привітано його дуже сердечно та віддано привіт, приписаний президентові, себто дано 21 гарматних вистрілів.

ЛІМЕН КАЖЕ ПАМ'ЯТАТИ ЗА ПЕРЕСЛІДУВАНИХ ЖИДІВ.

НЮ ЙОРК. — Жиди святкують Новий Рік, 5694. Губернор Лімен вислав ім желання, в яких радить усім своїм співвітчизникам не забувати, що коли вони святкують і радіють, в Німеччині живуть 600,000 їхніх братів, переслідуваних, котрим треба дати поміч.

ПРОТИ БОЙКОТУ.

НЮ ЙОРК. — Рабін, д-р Семюел Шушман, є проти живітського бойкоту німечьких товарів. Він радить побивати противників молитвою і духовною зброєю. На його думку, Жиди повинні просити Бога, щоби взяв їх в оборону.

ЧОМУ НЕ ВІДУЛОСЯ СВЯТО В ЧЕШЬ Ю. КУЛЬЧИЦЬКОГО.

Як відомо, свято в честь Юрка Кульчицького, героя Візні, не відбулося. Влада заважала свято, бо, мовля, ніхто не може його скорше обходити, як держава. Навіть Кульчицький, як своє люльке свято, як місце уродження героя.

Комітет мусів уступити. Того дня на Преображення (19. серпня) випадково відбувалися в Кульчицьких військові маневри і церква св. Флора й Лавра оточена була гарматами. Старшини час до часу заглядали до церкви. Шойно як останні люди відійшли з церкви по богослужінні, війсьсько перестало робити вправи у стрільні та уступило з селом познанимсь телефоном.

Не заважаючи на оголошення в часиспах, що свято не відбудеться, деякі люди таки прибули до села, а саме: здалеки Ярославичи прибули кілька молодих людей на роверах, а з Підгаччини два молодці прибули пішки. Приїхав також один радник Кульчицький, подивившись на родинне місце своїх батьків. Кільканація фір вернулися з дороги з нічим, таксамо деякі бандіри на конях не дісталися до села.

Коли це свято відбувається, те можна передбачити, тому, що самбірські державні чинники це не рішили, коли побачили це свято святкують у себе: 8. чи 12. чи 17. вересня. Вони хочуть примудити до того, щоби обходити його „под испульним дахом“ і в похолод визначили вже для представників Кульчицьких перше місце зараз по „...стисльках“. Однак, як зауважує, кульчицькі шляхта хоче собі для себе таки окремо вшанувати це свято, там, де Юрко вродився.

БУВШИЙ АДЮТАНТ ПІСУДСЬКОГО ЗАСТРІЛЕНИЙ.

У Варшаві застрівся у свого кабінету Станіслав Прухницький, начальник відділу міністерства закордонних справ і бувший адютант марш. Пісудського. Польські часиспи пишуть, що причиною самогубства були „пшеїся натури особистей“. Самогубство належало до осіб, що стояли близько міністра Бека. Мав 35 літ.

ЛЮДИНА-ЗВІРЮКА.

Поліція в Перемислі арештувала 40-літнього В. Павласиня реальності, під заступом звірського злочину. Павзакликав до себе 10-літню дівчину, дочку свого сусіда, і допустився на неї насильства. Невдачу жертву, дегенерата відвезли до шпиталю, де згодом виявився, що Павзакликав згадану дівчину ще й венерично недугую. Павз, який виник викликав у цілому місті велике обурення, арештовано.

СМІЛИВА КРАДІЖ З ПОІЗДУ.

В поїзді, що їхав з Вороніж до Станиславова, підчас постою на перестанку Яречке-Водоспад доконала сміливо крадіжка. Якийсь тип вскопчив підчас постою до службового вагону і вхопив залізну підпору касу, у якій було 144,85 літ, та втік до ліса. Каса походила з сусіднього перестанку Каміня Добуша і в ній були гроші за підорожню, продаж білетів. Поліція веде слідство.

В НІМЕЧИНІ НЕ МОЖНА ПРОСИТИ МИЛОСТИНИ.

Німечький уряд розпорядився, щоби у найкращому часі припинено прошення милостини на вулицях міст. Уряд заявляє, що його діти слідкувати за тим, щоби задовольнити справді потребуючих допомоги.

ХОТІВ ФАРМЕРА „ЖАРТОМ НАСТРАШИТИ“.

Митро Сесинюк признався, що зранив кулею Петра Домбровського, фермера в околиці Стороньей (Канада), в п'ятницю ввечір, 11 серпня. Поліційний суддя Мек Доналд у Йорктоні, перед яким ставав Сесинюк 18 серпня, відложив проголошення засуду до 22 серпня.

Домбровського пострілено в голову, коли він їхав до дому від сусіда. Він не стратив притомності, а їхав далше до дому і сказав жінці, що його хотять постріляти. Описав відстань до нього до шпиталю в Йорктоні. Ранше того самого дня він сказав Сесинюкови, який у нього робив, що буде його стріляти по \$1,25 на день, але Сесинюк відповів, що за такі гроші не буде робити. Сесинюка арештовано на другий день рано, як спав у шпихлірського брата. Сесинюк признався, що стріляв до Домбровського, але сказав, що не хотів його вбити, тільки „жартом настрашити“.

СИН ПРИЗНАВСЯ, ЩО БІВ БАТЬКА Й РОДИНУ.

Майка Бредлі, 42-літній фермер в Кембелс Бей, Кве., недалеко Оттави, признався, що бив батька і своїх найближчих родичів. Бредлі був арештований як важкий свідок зараз по душогубстві, однак до злочину признався аж 15 серпня. Він каже, що раненько 21 липня вийшов з дому з криком у надії, що може вб'є олема. Коли дійшов до ферми свого батька, віддаленої півтори милі від нього, стрітив свого батька і вуйка. Бредлі спитав батька про свій моргел, але цей замість відповісти замахнувся до нього вилами.

Бредлі в злости стріляв до нього, а потім і до вуйка. На гук вистрелу побігли інші з хати і він їх також постріляв.

В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ НАРІВЬШЕ ЛЮДЕЙ ЖЕНИТЬСЯ.

Головний статистичний уряд на основі статистичних даних подає, що найбільше людей жениться в Чехословаччині. В 1932 р. перебісно на 1,000 мешканців було подружж у Чехословаччині 8,5, у Польщі 8,3, в Мадярині 8, у Німеччині 7,9, в Англії 7,7, в Португалії 7,3, в Голандії 6,9, в Австрії 6,7, в Італії 6,3, в Канаді 5,9.

ПЕС ОБОРОНИВ ЖІНКУ ВІД ВЕДМЕДЯ.

Пес оборонив жінку від ведмеда в місцевості Мелні, коло Кенора, Онт. М. Полячук вийшла збирати ягоди недалеко від ферми 12 серпня і там напав на неї ведмідь. Жінка була страшною життя, як би не пес, котрий став в її обороні. Пес так завзято взявся до ведмеда, що той мусів боронитись, і жінка могла втекти до дому. Вестак ведмідь покалічив її голову, рамена і бік.

ВОЯК ЗАСТРІЛИВ ВОЯКА.

Цими днями трапився у Станиславові трагічний випадок смерті. В касарні 11 п. піхоті стояв на варті гарматник Р. Шангала. В одній хвилині Шангала зауважив, що якийсь чоловік підкрадається до магазину. Коли на заклик Шангала згадавши чоловік не хотів задержатися, цей стріляв і влучив його в живіт. Як згодом виявилось, був це товариш вартника; гарматник і Котіа, що не чув мабуть закликів і йшов далше в його напрямку. Заки Котіа привели до шпиталю, він по дорозі помер.

ДІВЧИНА-ПРОРОЧИЦЯ.

У бесарабському селі Гороничах за Топоріцями по дорозі до Хотина живе коршмар Абрам Широкий. У нього жінка 15-літня дівчина Анна, білолиця з чорним волоссям. Вона наймолодша з п'ятих дощок. Всі діти в Широкого були здорові й сильні, як усі діти на селі, що не знавали біди. Здоровою була й Анна. Перед коршмаром вона заслабла. Лікарі казали, що нема їй виходу. Вона вже конала й лежала наче мертва. Тато скропив її зимною водою. Дівчина віджила й почала рухатися. Зчасом устала з ліжка. Та відтоді дівчина хорювала й бліда з лиця. Вона падала часто в сонний стан. Крізь сон говорить вона дивні речі, про які ніхто з її оточення нічого не знає. Вона владує минуле й прокукує будуще. До неї сходяться люди, ставлять питання, а вона в сонному стані відповідала так влучно, що дивно. З усіх усюд ідуть до неї люди. Ідуть аж з Черновець.

БІЛИЙ КРУК.

Дня 30. липня ч. р. посувався вулицями Львова похорон старшини УГА, бл. п. Ярослава Лопатинського, що помер у 49. році життя. Перед жалобним возом ішов в ризах наш священник, а за возом не було нікого. Тільки хідником ішов шпакуватий чоловік, що заливався слюзяками. Був це приятель небищани, а хоч Поляк, що вмів пошанувати нашого старшину, що перебував з армією всю її долю, перейшов з нею Карпати, а з Чехословаччини вернувся вкінці до краю, але не знайшов заняття ні у своїх, ні в чужих. Приятель той, білий крук між Поляками, займався похоронком. Лопатинський мав лише біду недужу сестру, при котрій коротав свій вік.

БІВ ТЕСТЯ МОЛОТКОМ.

У селі Лопушню, верховенської вол., на Крем'яччині, підчас сварки на маетковому тлі Федір Денга вдарив тестя Степана Гумеюна так молотком по голові, що той умер на місці.

БОЛЬШЕВИКИ ВИКИДАЮТЬ УСІХ УКРАЇНЦІВ ЗІ СВОЄЇ ПАРТІЇ.

АРЕШТИ Й ВИСИЛКИ УКРАЇНСЬКИХ КОМУНІСТІВ ТРЕБАЮТЬ ДАЛІ.

Навіть основоположники української партії небезпечні для Москви.

ЛЬВІВ (Західна Україна). — З Радянщини одержано відомості про далше „вичищення“ з комуністичної партії Українців, переважно старих партійців. Москва тепер старанно „вичищує“ партію свого імперіалізму та московського націоналізму від різних „інородців-сепаратистів“, а впершу чергу від Українців. З партії й навіть з України Москва викидає й тих комуністів, що говорять лише про куцу автономію радянської України, бо в Москві тепер запанував принцип скоршого відходження єдиної й невідлімої радянської Росії.

Між іншими серед „вичищених“ з партії останніми часами й арештованими знайшовся старий український комуніст Дятлов. Він був основоположником української комуністичної партії й брав чинну участь у війні комуністичної Москви проти України. Тоді він багато прислужився московській комуністичній партії, а потім був членом виконавчого Третього Інтернаціоналу, де багато працював на користь „світової революції“ й поширення комунізму в Європі. Один час він жив у Відні, де він комуністичну пропаганду серед української еміграції й неодного з емігрантів перекинув на сторону комуністичної Москви та вмовив вернутися на Україну. Тепер Москва йому заплатила арештуванням за те, що він далі лишився прихильником широкої автономії радянської України.

ПОЛЯКИ НЕ ВІДСТАЮТЬ ВІД МОСКАЛІВ.

ЛВІВ (Західна Україна). — Ревізії, арештування, ув'язнення та наглі суди над Українцями не зменшуються, а все більше поширюються на українських землях під Польщею. Останніми днями закінчився черговий суд над Українцями на Волині, яких польська влада обвинувачувала в приналежності до Української Націоналістичної Організації, що тепер у Польщі кваліфікується як „зрада держави“. Прокуратор домагався найтяжчої кари, бо приналежність до Організації Українських Націоналістів значить, що людина працює на користь одірвання українських земель від Польщі.

Цим разом отримували суд у Луцьку засудили особи: Ананія Закошута, 24 літ, на 4 роки тяжкої в'язниці; Бориса Зарембу, 20 літ, на 3 роки; Віктора Помоянського, 24 літ, на 3 роки; Петра Зацерковного, 19 літ, на 3 роки; Федора Корольчука, 21 літ; Федора Помоянського, 18 літ; Миколу Микитюка, 18 літ; Левка Хвешчука, 21 літ, на 2 роки кожного й Івана Остапука, 17 літ, на 1 рік. Усіх позбавлено гогожанських прав на 10 років кожного.

ОТВЕРТИЙ ЛИСТ ДО ЕРЮТА.

ПРАГА (Чехословаччина). — Український соціал-демократ і дослідувач національних визвольних рухів різних народів, проф. О. Бочковський вислав отвертий лист до бувшого прем'єра Франції, Е. Ерюта, який щойно повернувся з Радянщини й вихваляв большевизм. О. Бочковський пригадує Ерютові слова Волтера, що „Україна все примує до волі“, але вона ніколи не стрічала серед інших зрозуміння її замгань.

О. Бочковський говорить, що саме тепер Москва зводить з Україною останній свій порохунок, розпинаючи Україну на хресті за її національно-визвольні замганя. На закінчення автор листа висловлює гадку, що симпатії культурного світа повинні в цю пору бути по стороні того, хто бореться за право й справедливість, а не по стороні гнобителів.

АВСТРІЯ СТАЛА ФАШИСТСЬКОЮ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Щоб уратувати Австрію від переходу під панування гітлерівців, канцлер Дольфус проголосив фашистську форму уряду в Австрії на зразок італійської. Сам Дольфус буде тримати 5 міністерських тек у своїх руках. Уряд відмовляється за персональний принципом, а не за партійним.

Можливо, що уряд впровадить воєнний стан у державі й утворить воєнно-полей суди, щоби не допустити до заворушень в Австрії та до протиручливої пропаганди. До нового уряду не ввійшли бувший віцеканцлер, лідер соціалістів Вінклер, який закликав піддержувати Дольфуса, а також міністер оборони Вагоні, що був незмінним міністром оборони при 16 урядах. Його називають творцем австрійської армії. Він також закликав усіми силами підтримувати Дольфуса.

ПОЛЬЩА ЗНОВУ В ОБІЙМАХ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Після того, як Франція підписала почірне порозуміння, Польща була дуже незадоволена з Франції. Та тепер обставини змінилися й Польща знову стає найближчою приятельською Франції. Для закріплення союзо-приятельських зносин до Парижа приїхав польський міністер справ закордонних, Бек.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second-Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	PEREPLATATA:
Three cents a copy	Подписное число три центи.
One year \$7.00	На рік \$7.00
Six months \$3.75	На пів року \$3.75
Three months \$2.00	На три місяці \$2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерсі Сіті і Заграниці:
One year \$10.00	На рік \$10.00
Six months \$5.00	На пів року \$5.00
Three months \$2.75	На три місяці \$2.75

За оголошення редакції не відповідає.

Tel. "Свобода": Montgomery 5-0498. Tel. У. Н. Союз: Montgomery 5-1838.

Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯК БИ ВЧИЛИСЬ ТАК, ЯК ТРЕБА.

Коби то хоч тепер сповнилася Шевченкові слова й ми навчилися вже раз, що тільки своя наука введе нас з неволі. Тоді може не пішло б намарно оті мільйони, свіжі жертви, що їх пожер московський молюх на Україні.

Бо все те, що діється тепер на Великій Україні, що там з голоду вгинули за один рік мільйони селян, є до певної міри наслідком наших власних політичних прогріхів. Ота соціалістична баламута московського видання, яка заважувала при відношенні української державності на Великій Україні, і яка опанувала мозками наших провідних людей і яка не мала відваги виступити проти червоної "робітничо-крестьянської" Москви як ворога України з такою рішучістю як і проти царської Москви, спричинила в багатьох те, що Україна дала в лабетях Москви і далі платити за ту залежність страшними жертвами майна і крові.

В подібних обставинах була б теж опинилась Україна, як би були побідили в Росії демократи. І вони були би нищили Україну безпошадно, як тільки вона захотіла би стати дійсно свободною державою. Тесаме було б, якби й гетьманови Скоропадському вдалося було вдержати Україну для заломання більшовизму і врятування її для федерації з Росією.

Тому саме насущається питання: Як довго будемо ще далі врітати в можливість єднання з Москвою, бо саме це питання тим разом підносимо. Як довго будемо плематися з ріжними Шаповалами і їхніми Лігами Сходу і зі Скоропадськими та з їхніми федераціями? Як довго будемо давати на кидати собі таку розвязку української справи, яка завжди нас десь і до когось територіально прилучує? Як довго будемо нас причіпляти до тих ідей, які добрі для наших окупантів, а не для нас, що хочемо захити самостійним життям, що хочемо бути самостійними панями своєї землі і своєї долі?

Кривава наука, яку дістає наш нарід на окупованих землях, а зокрема тепер на Радянській Україні, повинна вже раз навчити нас, що ми не сіємо думати по московськи, по польськи, по інтернаціональному, чи як там, а тільки по українськи. Наш інтерес має бути на першій плані. Наша ідея має бути для нас першою. А та ідея не дається ніяк погодити з ідеєю наших окупантів. Тут неможливі ніякі компроміси. Бо окупанти, щоб вони не були, і до якої партії не належали б, хочуть над нами панувати і нас визискувати. А ми хочемо бути вільними.

СТАРИЙ МЛИН

Оповідання.

— Може так, а може й інакше, — подумала. — Може хтось вітає сюди так як я, щоб спасти себе від палящих парубків?

Сяк чи так, Анна не мала охоти зійтись тут з людьми. Всуваючись в кулі, де зі стіж, чи ніхто був би не побачив її. Шоби відійти стежку і хто не знає, розгорнула віткі не ждала. Перед нею був млин. Брама, що вже застала з гаків, лежала на землі. В світлі місяця видно було ціле подвір'я. Лежали там порозкидані частини вогонь, порозбиті двері, скринь, бочок, ріжних машин, порожавлого і спорожнілого знаряддя. Просто брами були дрібні до хати.

Аніж не стало часу пригнувшись тій руці, бо кроки на стежці ставали широкі, голіші, шораз біліші. Від Сінички шов хтось не дуже живий, бо шов поводи і більше сував ногами, як ступав.

— Може який вибрав, що не боїться духів, збер собі со Орунгу на нічліг? — думала Анна.

Нічний гість був лише кількама кроків від Анни. Сопів, наче дивився шось таяке. Анна відхилила віткі троха більше і... не знала, чи врітати собі оком. Саме в тіх хвили до брами подвіря під-

О. Сновіда.

НІ В КУТ, НІ В ДВЕРІ.

(Замкнені двері московського імперіалізму).

Мілітарно Росія завше кепсько виходила зі своїх конфліктів, коли мала діло з рівноправним противником. Економічно — Росія завше пасла в задніх у порівнянні з Європою й Америкою. Але — треба б признати — що політика зовнішня російська завше була далекозорою. А коли та політика не приносила бажаних успіхів, то власне внаслідок економічно-мілітарної та культурної відсталості Росії.

Коли Росія відіхнула від Баткути, де повстав ряд нових державок і Фінляндія; коли Росія відіхнула від Чорного моря, яке стало залливом Середземного; наперстї — коли її (1905) викинуто з Порт-Артура, а тепер грозить викинути з Владивостоку, — мильовиком задавав кожний політик собі питання — деж тепер подастись Росія в своїм вітчимі прямуючи до тепих не-замежних морей, коли її випарює з Заходу, зі Сходу і з Південного Заходу?

Не тяжко було передбачити, що Росія планувала свою стару ідею пробитись до Індії до Індійського океану. Думала про Індію царина Катерина II. Сіні — Павло І. — випарював навіть, на спілку з Бонапартом, чилин походу франко-російського на Індію, шоби там поцілити смертельно їх спільного ворога — Велику Британію. Вже усталено маршрути, вже призначено атамана доносського Платова до походу, коли одного дня царя знайде-но задушення у його апартаментах, а його син, завізаний противник Наполеона, Александр І. помахав — "індійський проект"...

Він воскрес наново за Олександра II, коли Росія була смертельно обжарена на Англію і за поразку в кримській війні, і за поразку на Берлінському конгресі, де лорд Дизреєлі вивер їй усі плоди перемоги над Турками в 1879 р. Тоді то генерал Скобелев ("бій генерал"), знов планів і Анну зачав пропагувати "індійський проект", але так сталося, що й генерал умер загадочною смертю... Від того часу увага Росії звернулася на Південний

спосіб, що силкувалася доказати їй крадіж... вона, що грімни кидала на найменший промах, зійшлася в нору, шоби ніхто не бачив, з парубком, котрого він мав за першого злодія в сім сторонах. З таким то, Сеньком, шоби ніхто їх о-баче вкупі не бачив, зійшлася з ним в нору і в таких критичних хвилях.

Анна боялася зайти на подвір'я, бо зі сара могла би побачити. Під хату треба було підійти так, шоби хтось, стоячи в хаті при вікні, не міг її поділити. Анна пішла глибше в кулі, і закрита ними, пустилася обходити млин. З того боку край ріки була фіртка, лиш притулена до огорожі. З того боку хата не мала жалюзяного, лиш два кроки від фіртки був вхід до малих задніх дверей. Тут Анна стояла хвили-нашукуючи. Крім одностайного шуму води в річці не чула нічого. Двері до сінки мі-чали на землі. Від сінки мі-чили в сінку було несе. Не бачила там нікого, могла увійти. Якось невдама сила похилила Анну до тих сінки. Хоп по-терпала, шоби той страшний Сень міг би вийти, цікавість її вийшла в ступа. Але вийшла в ступа вперед і тихо

Розваленими дверима увій-нула до некарки. Було темно, бо зачинені віконці ці не ле-ду. Дуже нагале, мамо!

Анна стряслася, здивована, коли вчула слово "мама". До-той, що її його обікрав? — Може й він, бо не пиль-нував. Що той має гроші, то

з Англією. Навіть говорити, що китайський Туркестан уже поділений на "сфери впливу" — на японську і на англійську. Англія в той спосіб забиває двоє зайців — усуває від своїх границь небезпечну Японію і кладе край небезпечному по-суненню до Індії Росії.

Який вигляд справа прибере в найближчій будучині — по-бачимо. Наразі, виснажена великою війною, і ще більше світовим експериментом — десь-як її вернутись у своїй Росії зробила розпучливу спробу пробитись на південь, то вже вузькі...

СОЦІАЛІЗМ І ФАШИЗМ

Основник, провідник і ідео-лог фашизму, Беніто Мусоліні, був нашім, як відомо, со-ціалістом. Він був навіть го-ловним редактором офіційно-го часопису італійської соці-алістичної партії, "AVANTI" (Вперед). Але війна приму-сила його покинути лави со-ціалістичної партії і навіть по-вести проти неї завазую ідео-логічну боротьбу. Він поба-ля, що інтернаціоналізм, який лежить в основі цілого соці-алізму, "Пролетарі всіх країн єдинайтесь!" — служить інте-рсам пролетаріату лише ба-гатих та сильних країн, а про-летаріят той бідої країн, як Італія, служить лише зна-ряддя для зросту чужого, чи то московського, чи то німець-кого імперіалізму. Подібно до того, як наша велика Леся У-країнка писала про жидівське-го раба, що думає бути, "то-варішем" в Єгипті єгипетсько-го тубильного робітника, як поки не дістав від нього доброго поличника і не зрозумі-ло, що він там "раб рабів", що він йому, "чужий, цей край неволі", що там йому, "това-ришів нема". Так і Мусоліні переконалися, що поки Італія буде біда та квота, то й ро-бітничови італійському, будь-як хоч який, "соціаліст", не буде гідного місця в світі.

І друге зрозумів Мусоліні, що соціалісти надавали заба-гато значення матеріаль-ній силі, послідною матері-альних багатств і нехтували тим духовним багатством, талантами, героїзмом, почу-ттям самоповаги — якими са-ме був багатий італійський пролетаріят. Тим то й вирішив Мусоліні звернути увагу на цей бік справи, зясувати робіт-никам, світовому й італійському

Але — її стріла залізна рука Японії й Англії. А шоби ту руку зломити — вже брак Ро-сії Петрів і Катерин... Спів-чувати їй не можемо, бо на-ція, яка використовує своє панування над іншими наро-дами лише на те, шоб їх — як наш Україну — в нечуванні спосіб винищувати! І економі-чною нищити, — така на-ція не сміє панувати... Дове-димо, зальвлюючи людину від обожавків до Бога, рідниці й Нації, знижує її до рівня жи-рини (який матеріально може іноді й дуже добре вести). Фашизм і націоналізм, вигадую-ючи людину про ці обожавки, намагається підняти її все-вище і вище, розвиваючи її духовні здатності до той міри, яку лише може вмістити в собі людська форма.

Відповідно до того, ріжняться відношення соціалістів та націоналістів і до такої важ-ливої проблеми, як РЕВОЛЮ-ЦІЯ. Ми бачили й знаємо, що була революція в більшовиць-кій Росії, поведена за впли-вом великого соціалістичного наставника, Карла Маркса.

Вона була нищенням накопи-чених багатств, нищенням мі-ліх заможніших класів насе-лення; вона була вибухом стра-шної ненависті збуктованих ра-бів, що посива страшну мзе-рду і рублю, посива голод і не-тільки не поліпшив становища бідних класів населення й са-мого пролетаріату, але страшно-го його погіршив. З наймитів приватного капіталу вона по-робила кріпаків капіталу державного...

Італійські фашисти запоми-няли своє розуміння револю-ції від синдикалістів, які пік-нувалися про відновлення по-переді виховання пролетарі-ату, про його духовне підго-товлення до революції, бо, як писав Мачіні "Революція не є бунтом розлючених рабів, але перемога сил, твор-чих сил над усе нездатними, бессидами." Вірності цього гасла закладає свій успіх іта-лійська фашистська револю-ція.

І в визначення революції мусимо пам'ятати і ми, — що прагнемо для української на-ціональної революції.

Евген Ошанський.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

лици думали, що вона стара дітка, в своїм двобої засу-шена.

— Як він мій істл прочи-тали уважно, то хіба дотуку-валися, що я до кількох днів мучу шенцуні відсі; мушу ви-смігувати. Хіба розумієте, що значить слово мушу. Мій май-стер, дотерпіший мій спіль-ник, зачинає мені неподоба-ти. Вже викручується від спільної роботи... очевидно, від той поза стolarsьким вар-дуга. Від якогося часу дуже підлядає мене і зачасто бала-кає з жандармом. Підозріваю його, що він хоче від всяких підозір проіти себе викупи-ти, даючи жандармам дока-зи проти мене.

— Як ви робили спільно, то сі докази вийшли би також проти нього.

Кожли б я був без до-свіді і необережний. Я вірив йому і не обезпечав себе пе-ред злодоєм. Як тепер, обмір-куючи способи рятунку, я побачив, що він все асеркував себе і там, де могли би бути докази, все висував мене.

— Шож ти знов такого по-ганого зробив?

— Прощу вас, пані матко, таким тоном не промовляти! Як деколи я мушу зробити шось таке, що хтось заплаче за грішми, то не я тому ви-нен.

— А хтож, як не ти? Як ти вкравдеш гроші, то може винен той, що ти його обікрав? — Може й він, бо не пиль-нував. Що той має гроші, то

повинен знати, що вони лако-ма річ. Та це більше як окра-дений, винні ви, моя матко!

— Я? Та який чудом? Чи я тебе виснаго на крадіж?

— Такі виснагає. Ви вищі, що я на таке зійшов і тепер мушу єсмігувати, бо ви, рідна моя матко, не даєте мені ні-чого.

— Як ти смієш таке плести, ти свинтуху?! — стара крикну-ла. — Ти мене цілком вирубав. Ти від мене витягнув все те, що я ввесь вік мій відкла-дала на чорну службу. Як би я ніяні втратила службу, то пі-шла би жернати... Нині даю тобі решту моєго... І це більше, як моєго решту, — додала пошепки.

— Так то дуже мені не обдуряють, даючи мені троха ковбаси але сала з польської комори. Від його кванного бо-гослужбового вина мені аж свічки в очах блимали, волос-ся жілося.

— Ти мабуть привик до ліп-ших річей! — стара відповіла

зідливо. — Для тебе се, то ні-який дарунок, ніяка поміч. Па-па Сень Федичина пописав ковбаси коде в зуби. Ти вліз сам взяти собі шось ліпше.

Сень заретовав на ціле гро-ш, і тупнув ногою так, що аж вилів діру в прогнілий дошні підвін.

— Як не давали ви, то не ди-вуйтеся, що я мусів сам узяти собі. Правда, матко, що я добру шутку втяв? — говорив Сень даїл, сміючись. — Таке не хтосьдо утне!... Гроші пона-дрмають собі спокійно в шу-фляді, замкненій на ключ. В хаті нечаче на тих грошах си-дять папі Альбіна, подібно до-тоті квочки, що сидять на по-кладках. Сидять собі і думає, що під її опікою монети по-наті безпечні, як у Господа Бога за паузою. Як тут на-дходить рідний син своєї рідної мами, папі Альбіни Морської, і гроші пона... нечаче би ви-няв з кишені мамі...

(Далі буде).

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ФІЛАДЕЛФІ І ОКОЛИЦ!

Повідомляємо всіх відділових урядників У. Н. Союзу в Філадельфії, Бристол, Бриджпорт, Честер, Феніксвіл, Котсвіл, Па; Бріжтон, Мілва, Вільямсворт, Трентон, Н. Дж., і Вільмінгтон, Дел., що ОКРУЖНІ ЗБОРИ відділових урядників відбудуться ДНЯ 24-ГО ВЕРЕСНЯ 1933, тоном в першій годині пополуночі, в Українській Галі під к. 847 Ротт Френклін у Філадельфії, Па, на котрі прибує гол. предсідник У. Н. Со-юзу, М. Мурашко. Справу дуже важну, тому просимо конче-но прибути на означений день і час.

214.20

Антін Панчук, гол. контролер У. Н. Союзу.
Стефан Свободняк, гол. радник У. Н. Союзу.

